

HÄMEENLINNAN SEURAKUNTAYHTYMÄ

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Hyväksytty yhteisessä kirkkovaltuustossa 26. päivänä syyskuuta 2012 ja vahvistettu Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulissa 12. päivänä joulukuuta 2012.

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesääntö

1 § Hautaustointa koskevat säännökset

Hämeenlinnan seurakuntayhtymän (myöh. seurakuntayhtymä) hautaustoimessa on noudatettava hautaustoimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa olevien säännöksiä lisäksi tämän ohjesäännön määräyksiä.

Hautaustoimilaki (457/2003)
 Kirkkolaki (1054/1993) 17 luku
 Kirkkojärjestys (1055/1993) 17 luku
 Terveysturvajärjestys (1280/1994) 7 luku 39 - 42 §

KL 17 luku 7 §

Hautaustoimen ohjesääntö

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, joka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettavaksi.

Hautaustoimen ohjesääntöön on otettava tarkemmat toimeenpanoa ja menettelyä koskevat määräykset haudoista, hautakirjanpidosta, haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista ja hautamuistomerkkien hyväksymisestä sekä hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

2 § Hautaustoimen hallinto

Seurakuntayhtymän hautaustoimesta vastaa yhteinen kirkkoneuvosto. Tämän ohje-säännön lisäksi päätösvallan käyttämisestä hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään yhteisen kirkkoneuvoston ohjesäännössä ja kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunnan johtosäännössä.

Hautaustoimen tehtäviä hoitaa seurakuntayhtymän hautaustoimisto.

KL 10 luku 3 § 3 mom

Jaostot ja niiden toimivalta

Kirkkoneuvoston jaostoille voidaan antaa valta ratkaista kirkkoneuvoston puolesta ohjesäännössä mainittuja asioita, ei kuitenkaan asioita, joita koskeva päätös on alistettava tai jotka koskevat esityksen tekemistä kirkkovaltuustolle tai sen päätöksen täytäntöön panemista.

4 § 2 ja 3 mom

Johtokunnat. Viranhaltijan ja luottamushenkilön toimivalta

Kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle sekä kirkkoneuvoston alaiselle viranhaltijalle voidaan ohje- tai johtosäännössä antaa valta ratkaista kirkkoneuvostolle kuuluvia säännössä mainittavia asioita, joiden merkitys ei ole sellainen, että asian käsittelemistä kirkkoneuvostossa on pidettävä tarpeellisena. Asia, jota 3 §:n 3 momentin mukaan ei saa antaa kirkkoneuvoston jaoston ratkaistavaksi, ei voida antaa johtokunnan päätettäväksi eikä edellä 2 momentissa mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan ratkaistavaksi.

5 § Ratkaisuvallan siirtäminen

Kirkkoneuvosto tai sen puheenjohtaja voi ohjesäännössä määrätyn ajan kuluessa siirtää johtokunnan ja 4 §:ssä mainitun luottamushenkilön tai viranhaltijan päättämän asian kirkkoneuvoston käsiteltäväksi. Kirkkoneuvosto voi tällöin kumota päätöksen tai muuttaa sitä taikka palauttaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

3 § Hautausmaat

Seurakuntayhtymällä on yhdeksän hautausmaata: Ahveniston hautausmaa, Hauhon hautausmaa, Kalvolan hautausmaa, Lammin hautausmaa, Rengon Vanha hautausmaa, Rengon Uusi hautausmaa, Tuuloksen hautausmaa, Vanajan hautausmaa ja Vuorentaan hautausmaa.

Hautaustoimilaki 1 luku3 §

Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

KJ 17 luku1 §

Seurakunnalla tulee olla oma tai toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

4 § Hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma

Hautausmaiden käytössä noudatetaan kullekin hautausmaalle hyväksyttyä hautausmaakaavaa ja hautausmaan käyttösuunnitelmaa.

KL 17 luku 8 §

Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy jokaista hautausmaata varten hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman, jotka on alistettava tuomiokapitulin vahvistettaviksi. Kirkkojärjestyksessä säädetään niistä asioista, joista hautausmaakaavassa ja hautausmaan käyttösuunnitelmassa on määrättävä.

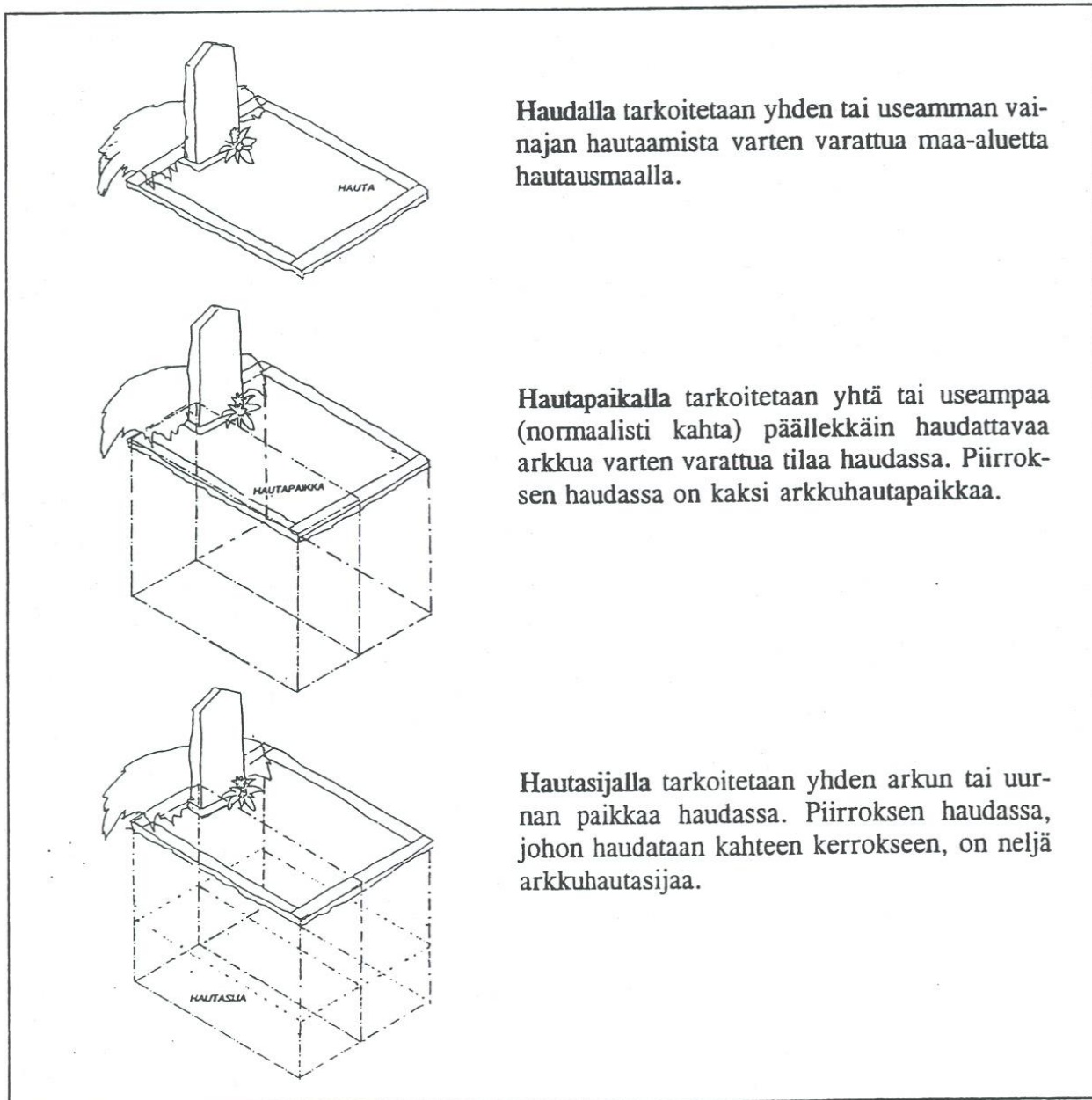
KJ 17 luku 6 §

Hautausmaakaava on yleiskartta, joka osoittaa hautausmaan rajat, sen liikenteen järjestelyt, eri toimintojen sijoitukset sekä jakaa hauta-alueet sopiviin yksiköihin. Hautausmaakaava laaditaan siten, että hautausmaaksi varattu alue tulee maaston luonne, kauneusnäkökohdat ja seurakunnan taloudellinen kantokyky huomioon ottaen käytetyksi tarkoituksenmukaisesti. Kaavaan sisältyy myös hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma, jätehuollon järjestäminen sekä käytävien, hauta-alueiden ja rakennusten sijainti.

Hautausmaan käyttösuunnitelma sisältää hautausmaakaavan sanallisen selityksen, joka selventää ne hautausmaakaavan yksityiskohdat, jotka eivät ilmene piirustuksista. Suunnitelmasta ilmenee lisäksi, onko hautausmaalla tai sen osalla käytössä syvähautaus ja missä järjestyksessä hautaosastot otetaan käyttöön. Käyttösuunnitelmassa otetaan huomioon myös eri aikoina perustettujen hautausmaan osien ominaispiirteet sekä esitetään hautausmaan käytön erityiset rajoitukset.

5 § Hauta

Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan.

Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla.

Hautapaikalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa (normaalisti kahta) päällekkäin haudattavaa arkkua varten varattua tilaa haudassa. Piirroksen haudassa on kaksi arkuhautapaikkaa.

Hautasijalla tarkoitetaan yhden arkun tai uurnan paikkaa haudassa. Piirroksen haudassa, johon haudataan kahteen kerrokseen, on neljä arkuhautasijaa.

Kuva: hauta, hautapaikka ja hautasija

Arkuhaudan vähimmäissyvyydestä määrätään terveydensuojeluasetuksessa. Jos hautausmaa tai sen osa käyttösuunnitelmassa on osoitettu kerroseli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin, jolloin vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkkua kohden.

Urnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasija voidaan muuttaa urnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakunnan hautakirjanpitoon. Urnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa.

Tuhkan hautaaminen voidaan suorittaa kestävästä aineesta tehdyssä urnassa myös urnaholviin (kolumbaarioon). Urnaholvissa voi olla yhdelle tai useammalle urnalle tarkoitettuja hautapaikkoja.

Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä.

Hautausmaalla voi olla myös tuhkan sirottelualue.

Seurakuntayhtymän hautausmailla Hauho, Kalvola, Lammi ja Vuorentaka on varattuina alueita, jotka on tarkoitettu joukkotuhon uhrien hautaamiseksi (käyttösuunnitelma 2§).

Terveydensuojeluasetus 40 § 2 ja 3 mom.

Arkkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Ruumis voidaan sijoittaa myös hautakammioon edellyttäen, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Hautakammioon saa haudata 2 momentissa mainittua aikaa lyhyemmin väliajoin edellyttäen, että kunnan terveydensuojeluviranomainen hyväksyy hautaamisen.

6 § Hautaoikeus

Hautasijan osoittamisesta on voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

Seurakuntayhtymä osoittaa pyynnöstä hautasijan erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta. Tällä hauta-alueella tullaan noudattamaan seurakuntayhtymän hautaustoimen ohjesääntöä ja muita hautaustoimen säännöksiä.

Kun hauta määräajan päättymisen jälkeen luovutetaan uudelleen, on ensisijainen oikeus hautaan sillä, jolla on aiemmin ollut oikeus tulla siihen haudatuksi.

Hautaustoimilaki 2 luku 4 §

Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailta asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

5 §

Tunnustukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tunnustukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa.

Hautaustoimilaki 8 luku 28 § 3 mom

Voimaantulo- ja siirtymäsäännös

Tämän lain 5 §:ssä säädettyä veloitetta osoittaa hautasija tunnustuksettomalta hauta-alueelta sovelletaan kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

KL 17 luku 2 §

Hautaoikeus

Oikeudesta tulla haudatuksi seurakunnan hautausmaahan säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi luovuttaa hautaoikeuden muullekin kuin hautaustoimilain 4 §:ssä tarkoitetulle vainajalle. Oikeus hautaan luovutetaan kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä luovuttaa hautaoikeuden muulloinkin. Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa tämän oikeuden vain seurakunnalle.

Hautaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Hautaoikeuden voimassaoloaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Voimassaoloaika päättyy kuitenkin aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan uudelleen käyttää. Hautaoikeuden voimassa-oloaika voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Hautaoikeuden lakkaamisesta siinä tapauksessa, että haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, säädetään 5 §:n 3 momentissa.

KL 26 luku 7 §

Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin, mitä 17 luvun 5 §:ssä on säädetty.

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla kumotun kirkkolain mukaan olleita oikeuksia.

7 § Hautaamisjärjestys

Haudattaessa aikaisemmin lunastettuun hautaan on hautausjärjestelyistä huolehtivan esitettävä tarvittaessa ensisijaisten oikeudenomistajien suostumus asiaan sekä sukuselvitys.

KL 17 luku 4 §

Hautaamisjärjestys

Jollei siitä, keitä hautaan voidaan haudata, ole sovittu 3 §:n 2 momentin mukaisesti, hautaan saadaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi sattuneiden kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä

suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jollei tällaista sukulaista ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, haudataan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset. Hautaoikeuden haltijan suostumuksella voi hautausoimesta vastaava seurakunnan viranomainen antaa luvan haudata haudataan muunkin henkilön, milloin siihen on erityinen syy.

8 § Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltijasta on voimassa mitä siitä säädetään erikseen.

KL 17 luku 3 §

Hautaoikeuden haltija

Hautaoikeuden haltija edustaa niitä, joita voidaan haudata haudataan, sekä käyttää puhevaltaa hautausoikeudessa asioissa siten kuin hautausoikeudessa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

Hautaoikeuden haltijasta ja siitä, keitä haudataan voidaan haudata, sovitaan haudataan luovutettaessa. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudataan luovutuspäivästä tai jos tehty sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, milloin leskeä ei ole taikka hänkin on kuollut, ensimmäiseksi haudataan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Jos heitä on useita, heidän on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä haudataan koskevissa asioissa. Hautausoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava haudataan vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Jos ensimmäiseksi haudataan haudatun vainajan lähimmät perilliset eivät ole voineet sopia haudataan uudesta haltijasta, kirkkoneuvosto voi määrätä haudataan haltijan ja antaa etusijan paikkakunnalla asuvalle tai sille, joka on huolehtinut haudataan hoidosta.

9 § Todistus haudataan

Haudataan haltijalle annetaan haudakirja, jossa on tiedot haudataan sijainnista, haudataan voimassaoloajasta ja haudataan haltijasta sekä, jos siitä on sovittu, keitä haudataan voidaan haudata.

10 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Ruumis säilytetään ennen haudataan suljetussa arkussa ruumissuojassa, jonne ei saa päästää sivullisia. Arkun on kestävä siirtoja ja säilytystä kylmätiloissa, haudataan maalla sekä krematoriossa. Arkkuun on merkittävä vainajan nimi.

Haudataan oimesta vastaava viranomainen voi määrätä ruumiin siirrettäväksi haudataan ennen haudataan terveydensuojeluyistä tai muusta erityisestä syystä. Tällöin haudataan on peitettävä arkun korkeudelta.

Omaisten pyynnöstä ruumis voidaan viedä haudataan ennen haudataan, jos esteitä siihen ei ole.

Mikäli tuhkaa ei ole noudettu krematoriosta vuoden kuluessa tuhkaamisesta, seurakuntayhtymällä on oikeus haudataan tuhka seurakuntayhtymän ylläpitämän Vuorentaan haudataan maan muistolehtoon.

Terveydensuojeluasetus 7 luku 41 §

Ruumiin käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle.

Muulla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista.

Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Ruumiinkuljettamisesta valtioiden välillä säädetään erikseen.
Hautaustoimilaki 7 luku 18 §

Tuhkan luovuttaminen

Krematorion ylläpitäjä saa luovuttaa tuhkan vain haudattavaksi tai muulla tavoin pysyvästi yhteen paikkaan sijoitettavaksi. Luovutuksensaajan on ennen tuhkan luovuttamista ilmoitettava kirjallisesti krematorion ylläpitäjälle, minne tuhka tullaan sijoittamaan.

Krematorion ylläpitäjä ei saa luovuttaa tuhkaa, jos on perusteltu syy epäillä, että tuhkaa tulnaisiin käsittelemään tämän lain säännösten vastaisesti.

Krematorion ylläpitäjän on tuhkan luovuttamiseen liittyvässä toiminnassa noudatettava, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982), asiakirjan lähettämisestä annetussa laissa (74/1954) ja kiellilaissa (148/1922) sekä tiedoksiannosta hallintoasioissa säädetään.

11 § Hautaaminen

Hautaamisen ajasta on sovittava, mikäli mahdollista viimeistään viisi(5) työpäivää ennen toimitusta. Ennen hautaamista on esitettävä hautauslupa.

Hauta kaivetaan kartan määrittämään paikkaan ja sen leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle saakka. Haudan kaivamisen aikana näkyviin tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan kaivamisen aikana ja sen jälkeen peitetään haudan pohjalle.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava maatuovassa arkussa. Ruumiin hautaaminen voidaan erityisistä syistä sallia ilman arkkua, mikäli terveydensuojelusäännökset sen sallivat. Tuhka on haudattava maatuovassa uurnassa. Tuhkan hautaaminen voi tapahtua myös ilman uurnaa hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisella tavalla.

Hauta peitetään toimituksen aikana kannella, jonka päälle kukkalaitteet lasketaan.

Haudan avaamisesta ja peittämisestä huolehtii seurakuntayhtymä. Omaiset voivat peittää haudan, jos siitä on erikseen sovittu.

Haudalla olevat hautamuistomerkit on hautaoikeuden haltijan kustannuksella siirrettävä syrjään ja haudauksen jälkeen taas asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Seurakuntayhtymä poistaa hautaamisen yhteydessä haudalle lasketut kukkalaitteet, kun kaksi viikkoa on kulunut hautaamisesta. Talvikautena haudalle lasketut kukkalaitteet poistetaan kuitenkin vasta keväällä.

Hautaustoimilaki 1 luku 2§

Yleiset velvollisuudet

Vainajan ruumis on ilman aiheutonta viivytystä haudattava tai tuhkattava. Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Hautaustoimilaki 7 luku 19 §

Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

Tuhka on vuoden kuluessa tuhkaamisesta haudattava tai muulla tavoin sijoitettava pysyvästi yhteen paikkaan. Jolleivät 23 §:ssä tarkoitetut henkilöt tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhkasta, sijoitetaan tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

Tuhkan sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Terveysuojeluasetus 40 § 1 mom

Hautaaminen

Vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa.

12 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan siirtää toiseen hautaan, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämää lupaa. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi seurakunnalle.

Hautaustoimilaki 8 luku 24 §

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen.

Terveysuojeluasetus 42 §

Haudatun ruumiin siirtäminen

Haudatun ruumiin siirtämistä koskevaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle osoitettuun hakemukseen on liitettävä tiedot vainajasta sekä virallinen selvitys kuoleman syystä ja ajasta, ruumiin hautapaikasta sekä selvitys ruumille varatusta uudesta hautapaikasta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hankittava hautausmaiden omistajilta lausunto terveydellisten seikkojen selvittämiseksi haudatun ruumiin siirtämisestä tehdystä hakemuksesta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveyshaitan ehkäisemiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä aika, jonka kuluessa ruumiin siirtäminen on toimitettava.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä ruumiin siirtämistä koskeva päätös tiedoksi sen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jonne ruumis siirretään, sekä asianomaisten hautausmaiden omistajille.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.
Hallintolaki (434/2003) 34 § 1 mom

Asianosaisen kuuleminen

Asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

13 § Haudan hoitaminen

Hautaa on hoidettava niin kuin siitä on erikseen säädetty.

Seurakuntayhtymä voi tarvittaessa antaa määräyksiä haudan hoitamisesta yleisen järjestyksen ja rauhan säilyttämiseksi.

Haudan hoitamisesta on tehtävä ilmoitus seurakuntayhtymälle, mikäli hautaa hoitaa joku muu kuin omainen tai seurakuntayhtymä.

Yhteinen kirkkovaltuusto voi kirkkolain mukaisilla perusteilla määrätä haudan seurakuntayhtymän kustannuksella säilytettäväksi. Yhteinen kirkkovaltuusto voi tällöin myös hyväksyä sopimuksen, jolla muu yhteisö tai henkilö sitoutuu vastaamaan haudan hoitamisesta.

KL 17 luku 5 §

Haudan hoito

Haudat on pidettävä hautausmaan arvoa vastaavasti hoidettuina. Haudan hoidosta vastaa hautaoikeuden haltija. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Milloin hautausmaalle on haudattu vainaja, jonka muiston vaalimista on pidettävä seurakunnan kannalta tärkeänä, kirkkovaltuusto voi päättää, että hauta hoidetaan seurakunnan kustannuksella.

Seurakunta voi sopia hautaoikeuden haltijan kanssa, että seurakunta ottaa korvauksesta määrääjäksi vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi tehdä sopimuksia hautojen hoidosta myös siten, että hoitokorvaukset sijoitetaan erityiseen hautainhoitorahastoon, jonka varoilla kyseiset haudat hoidetaan.

Jos haudan hoito on olennaisesti laiminlyöty, kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan vuoden määräajassa siitä, kun päätös on annettu hänelle tiedoksi. Jollei hän sitä tee, kirkkoneuvosto voi julistaa hautaoikeuden menetetyksi. Päätöksestä on tiedotettava 24 luvun 11 §:n 1 momentissa säädetyllä tavalla.

Milloin hautaoikeuden haltijasta tai hänen olinpaikastaan ei saada tietoa, ilmoitus 3 momentissa tarkoitettua tai hautaustoimilain 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua tai muusta hautaa koskevasta päätöksestä tai ilmoituksesta on pantava tiedoksi haudalle.

14 § Hautamuistomerkit

Muistomerkin pystyttämiseen on saatava seurakuntayhtymän lupa. Haudalle asettavaksi suunnitellusta muistomerkestä on ohjeet hautausmaiden käyttösuunnitelmissa ja seurakuntayhtymän hyväksymissä muistomerkkiohjeissa. Muistomerkestä on laadittava kirjallinen suunnitelma, joka on hyväksyttävä seurakuntayhtymän hautatoimella ennen muistomerkin valmistamista. Sama menettely koskee vanhan muistomerkin muuttamista sekä uuden muistomerkin tuomista aiemmin lunastetulle haudalle. Muistomerkkisuunnitelmaan on liitettävä tilaajan allekirjoittama vakuutus siitä, että hän on oikeutettu hankkimaan suunnitellun muistomerkin.

Päätöksen hautamuistomerkin tai sitä koskevan muutoksen hyväksymisestä tekevät erikseen sovitussa päätöksentekorajoissa hautausmaan työnjohtaja, hautaustoimen päällikkö tai seurakuntayhtymän kiinteistö- ja hautaustoimen johtokunta.

Muistomerkin pystyttämisen ajankohdasta on sovittava etukäteen hautausmaan työnjohtajan kanssa kolme (3) työpäivää ennen pystyttämiseen ryhtymistä.

Muistomerkin pystyttäminen tulee tapahtua työnjohtajan valvonnassa.

Haudalle asetettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Viereisten hautojen vahingoittamista on vältettävä.

Pääsääntöisesti hautamuistomerkin asettaminen on sallittu vain sulan maan aikana. Kuitenkin haudalle, jossa on perustuspalkki, muistokiven voi asettaa kaikkina vuoden aikoina. Perjantaisin ja muinakin sellaisina päivinä, jolloin hautausmaalla on useita hautauksia, ei muistomerkin asettamista sallita.

Työn päätyttyä on hauda heti siistittävä. Jos viereistä hautaa on vahingoitettu, on se heti korjattava. Ajoneuvoilla rikotut nurmikot, muu vahinko tai seurakunnalle jääneet siistimistyöt veloitetaan vahingon aiheuttajalta tai laiminlyöjältä.

Seurakuntayhtymällä on oikeus kuljettaa pois paikoilleen asettamatta jätetyt hautamuistomerkit tai muut laitteet. Työstä aiheutuvat kustannukset veloitetaan laiminlyöjältä.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli.

Määräysten vastaisesti asetettu muistomerkki on seurakuntayhtymän kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava. Seurakuntayhtymä voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat kasvit ja esineet.

Hautaoikeuden päättyessä on hautamuistomerkkien osalta voimassa mitä siitä erikseen säädetään.

Hautaustoimilaki 5 luku 14 §

Hautamuistomerkit

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan ylläpitäjän hyväksymä.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle mahdollisuus poistaa hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päättää pitää muistomerkistä huolta hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen.

KL 17 luku 6 §

Erimielisyyden ratkaiseminen

Kirkkoneuvosto ratkaisee erimielisyyden hautaoikeudesta, hautaoikeuden haltijasta, siitä keitä haetaan voidaan haudata, haudan haltijan velvollisuuksista tai muusta haetaan tai haetaan koskevasta asiasta, jollei hautaustoimilaissa ole toisin säädetty.

KJ 17 luku 12 §

Jos hautaoikeus on lakannut ja haudalla on taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaita rakennelmia tai muistomerkkejä, joita ei voida pitää paikallaan, ne on asetettava sopivaan paikkaan hautausmaalla tai muulla tavoin huolehdittava niiden säilyttämisestä.

15 § Hautakirjanpito

Seurakuntayhtymä pitää haudoista ja niihin haudatuista hauta- ja vainajaluetteloa.

Hautausmaakohtaiseen hauluetteloon merkitään hautausmaan osasto, rivi, hauta, hautapaikka ja hautasija, haudatun nimi, hautaamisajankohta, hautaoikeuden voimassaoloaika, hautaoikeuden haltija ja hänen osoitteensa. Lisäksi, jos erikseen on sovittu, merkitään, keitä haetaan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Aakkoselliseen vainajaluetteloon merkitään hautaustoimilain hautarekisteriltä edellyttämät tiedot.

Hautaustoimilaki 5 luku 12 §

Hautarekisteri

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voimassaoloaika sekä tieto siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Lisäksi

rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Vainajista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetty tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia.

Tässä pykälässä tarkoitettu rekisteri tulee säilyttää pysyvästi. Kun 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö lopettaa toimintansa, tulee tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat luovuttaa säilytettäväksi arkistolaitokseen.

16 § Hautausmaan katselmus

Seurakuntayhtymän kiinteistö- ja hautaus-toimen johtokunta huolehtii siitä, että hautausmaan ja sillä olevien rakennusten katselmus suoritetaan säännöllisesti. Katselmuksessa päätetään toimenpiteistä, joihin hautausmaan hoidosta vastaavan viranhaltijan tekemät esitykset sekä tehdyt havainnot antavat aihetta.

Katselmuksesta laaditaan pöytäkirja.

17 § Liikkuminen hautausmaalla

Hautausmaalla liikkuminen on sallittu klo 7 - 22, ympäri vuoden.

Eryyisinä juhla-aikoina, kuten pyhäinpäivänä, jouluna ja uudenvuodenpäivänä ja näiden aatoina sekä kiirastorstaista pääsiäispäivään hautausmaa on avoinna läpi vuorokauden.

18 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä säädetään erikseen.

Järjestyslaki (612/2003) 3 §
Yleisen järjestyksen häiritseminen ja turvallisuuden vaarantaminen

Yleisen järjestyksen häiritseminen tai turvallisuuden vaarantaminen yleisellä paikalla on kielletty:

- 1) metelöimällä ja muulla vastaavalla tavalla;
- 2) toistuvilla uhkaavilla eleillä, hyökkäävillä liikkeillä, suullisesti esitetyillä uhkailuilla ja muulla vastaavalla, pelkoa herättävällä uhkaavalla käyttäytymisellä;
- 3) ampumalla, heittämällä esineitä tai muulla vastaavalla tavalla

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaus-toimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin kuljettamiseen taikka välttämättömään muuhun ajoon. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Lemmikkieläimet hautausmaalla on pidettävä kytkettyinä.

Jätteet on lajiteltava asianmukaisella tavalla.

Jätelaki (1072/1993) 19 §

Roskaamiskielto

Ympäristöön ei saa jättää roskaa, likaa eikä käytöstä poistettua konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä siten, että siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto).

19 § Räjätystyöt hautausmaalla

Räjätystyön suorittamisesta hautausmaalla noudatetaan mitä siitä erikseen säädetään ja määrätään.

Räjätysten suorittaminen hautausmaalla ei ole suositeltavaa muutoin kuin poikkeustapauksissa.

Räjähdeasetus (473/1993) 2 luku 5 § 1 ja 2 mom

Räjähdeiden valmistuksessa, varastoinnissa, käytössä sekä kuljetuksessa tehdas-, varasto- ja satama-alueella tulee noudattaa käsiteltävien räjähteiden laatuun ja määrään sekä olosuhteisiin nähden riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Räjähdeiden valmistus, varastointi ja käyttö on järjestettävä sekä näihin tarkoituksiin käytettävät tilat, rakennukset ja laitteistot suunniteltava, rakennettava ja sijoitettava sekä varustettava valvonta- ja varojärjestelmillä siten kuin henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkojen estämiseksi on toiminnan vaarallisuus huomioon ottaen kohtuudella tarpeellista.

Valtioneuvoston asetus panostajien pätevyyskirjoista (122/2002) 2 §

Panostajan pätevyyskirjan saaneella on oikeus työssä käsitellä ja käyttää räjähteitä panostajalaissa (219/2000) ja tässä asetuksessa sekä räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista annetun valtioneuvoston päätöksen (410/1986) 4 §:ssä säädetyin edellytyksin.

Valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/1986, muutokset 848/1994, 49/1995, 121/1996 ja 123/2002).

20 § Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan, kun tuomiokapitulin vahvistamista koskeva päätös saa lainvoiman.

Tällä ohjesäännöllä kumotaan aiemmat Hämeenlinna-Vanajan, Hauhon, Kalvolan, Lammin, Rengon ja Tuuloksen seurakuntien hautaustoimen ohjesäännöt, jotka Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli on vahvistanut